

МАН і Я

Газета комунального закладу Львівської обласної ради
“Львівська обласна Мала академія наук учнівської молоді”

Заснована у грудні 2001 року

ЛЮТИЙ 2019 РОКУ

підсумки

До наступного етапу готові

У лютому у Львівській обласній Малій академії наук традиційно відбувся другий етап конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт. Переможці готуються до третього туру інтелектуальних змагань у Києві. Пропонуємо читачам підсумки захистів у Львові в цифрах.

У II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт взяло участь 285 учнів 8-11-х класів закладів загальної середньої освіти області. Найбільшу кількість учасників забезпечили команди КЗ ЛОР “Львівська обласна Мала академія наук учнівської молоді” (102), Сокальської Малої академії наук (33), Червоноградського міського наукового товариства учнів (27), наукового товариства Дрогобицького ліцею (36), Бродівської Малої академії наук учнівської молоді (29), Стрийського міського наукового товариства учнів (14).

58% від загальної кількості учасників II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт становили учні міст, районних центрів, 33% — міста Львова, 9% — сільських шкіл; 76 учнів брали участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту в друге поспіль.

Конкурс відбувся у 60 секціях 12 наукових відділень за напрямками природничих, гуманітарних і суспільних наук. У роботі журі секцій наукових відділень взяли участь 14 докторів та 81 кандидат наук. Керівниками науково-дослідницьких робіт учнів були 103 науковці та 122 педагоги закладів загальної освіти і позашкільних навчальних закладів. Конкурс-захист науково-дослідницьких робіт проходив на базі Львівського національного університету ім. І. Франка та ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. Гжицького. До складу журі конкурсу ввійшли провідні науковці профільних інститутів Національної академії наук України, науково-педагогічні працівники ЛНУ імені Івана Франка, Національного лісотехнічного університету України, ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. Гжицького, НУ “Львівська політехніка”, Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, досвідчені педагоги загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. Їхній високий професіоналізм і педагогічна майстерність сприяли тому, що конкурс відбувся в атмосфері взаємозацікавленого наукового діалогу.

На розгляд журі представлено 285 наукових досліджень. Зокрема, у відділенні літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства — 22, мовознавства — 35, історії — 38, філософії та суспільствознавства — 38, економіки — 13, наук про Землю — 13, фізики й астрономії — 13, математики — 15, комп’ютерних наук — 19, технічних наук — 25, хімії та біології — 34, екології та аграрних наук — 20 робіт.

23 старшокласники представили науково-дослідницькі роботи у двох і більше секціях. За результатами оцінки науково-дослідницьких робіт, їх захисту та виконання контрольних завдань із базових дисциплін відзначено 151 переможця. Журі відзначило високий рівень захисту науково-дослідницьких робіт учасників конкурсу, вміння робити висновки на підставі експериментальних досліджень, грамотність викладення і культуру оформлення наукових робіт. Проте члени журі науково-дослідницьких робіт зробили зауваження щодо недостатнього рівня знань із базових дисциплін представників окремих команд, невідповідності деяких робіт вимогам до написання науково-дослідницьких робіт, у деяких працях виявлено елементи плагіату.

Окремо слід відзначити учнів, які здобули перемоги в кількох секціях: учня 11 класу ліцею № 8 м. Львова Дмитра Лопушанського (прикладна математика — I місце, технологія програмування — I місце, електроніка та приладобудування — I місце), учня 10 класу Дрогобицького ліцею при Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка Миколу Хлопика (технологічні процеси та перспективні технології — I місце, експериментальна фізика — I місце), ученицю 11 класу Белзького ОЗЗСО І-III ст.

(Продовження на 2 стор.).

підсумки

До наступного етапу готові

(Закінчення. Початок на 1 стор.).

Сокальського району Марію Войтович (зоологія та ботаніка — I місце, загальна біологія — I місце), ученицю 11 класу Дрогобицького ліцею при Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка Христину Зварич (економічна теорія — I місце, математика — II місце), учня 10 класу Дрогобицького ліцею при Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка Дмитра Хевпу (Internet-технології та WEB-дизайну — I місце, інформаційно-телекомунікаційні системи та технології — II

місце), учня 11 класу Дрогобицького ліцею при Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка Максима Ковалю (безпека інформаційних та телекомунікаційних систем — I місце, інформаційно-телекомунікаційні системи та технології — II місце), учня 11 класу Дрогобицького ліцею при Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка Владислава Паця (науково-технічна творчість та винахідництво — II місце, комп'ютерні системи та мережі — II місце), учня 11 класу Дрогобицького ліцею при Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка Андрія Бартіша (інформаційні системи, бази даних та системи штучного інтелекту — I місце, безпека інформаційних та телекомунікаційних систем — II місце), ученицю 10 класу ЗСО Сокальського ліцею № 3 Христину Петринку (психологія — II місце, соціологія — II місце), ученицю ЗСО Сокальського ліцею № 1 ім. Олега Романіва Марту Яремко (фольклористика — I місце, правознавство — II місце), ученицю 11 класу СЗШ I-III ст. № 2 ім. Героя України Андрія Корчака м. Стрия Анастасію Михайлевіч (хімія — II місце, матеріалознавство — I місце), ученицю 11 класу ліцею № 5 ім. Іванни та Іллі Кокорудзів м. Львова Ярину Нечипорук (правознавство — I місце, соціологія — I місце), учня 10 класу ліцею № 52 ім. М. Лобачевського м. Львова Дмитра Сіварта (медицина — II місце, психологія — II місце).

Серед районних, міських наукових товариств учнів, малих академій наук найбільше призових місць отримали: КЗ ЛОР „Львівська обласна Мала академія наук учнівської молоді” (76), наукове товариство учнів Дрогобицького ліцею (27), Сокальська Мала академія наук (23), Червоноградське міське наукове товариство учнів (12), Бродівська Мала академія наук (11), Стрийське міське наукове товариство учнів (5).

За матеріалами сайту ЛОМАН

конкурс-захист

Основне — зрозуміти, що захист — це не ЗНО

17 лютого відбувся другий етап конкурсу-захисту наукових робіт у секції журналістики Львівської обласної МАН. Цього року в конкурсі брало участь тринадцятеро учнів Малої академії — школярі зі Львова та області, зокрема зі Сокальського ліцею № 1 та Бродівської гімназії.

Було представлено багато тем, важливих для суспільства сьогодні. До складу журі входили викладачі факультету журналістики ЛНУ імені Івана Франка: асистент кафедри радіомовлення та телебачення Наталія Михайличенко, доцент кафедри теорії і практики журналістики Ігор Скленар, доцент кафедри нових медій Наталія Габор, голова журі — завідувач кафедри української преси професор Степан Кость.

Ігор Михайлович розповів про другий етап конкурсу докладніше.

— У порівнянні з минулими роками роботи стали сильнішими чи слабшими?

— Я брав участь у захистах учнівських робіт у 2015-2016 роках, і наскільки пригадую, вони не дуже поступалися рівнем виконання тим, що були представлені цього року.

— Чи цікаві теми наукових робіт обрали учні?

— Темі цікаві з огляду на взаємозв'язок учнівської молоді

з реальністю в Україні, адже йшлося про проблеми мови, захисту прав жінок, нові технології у ЗМІ, зокрема соціальні мережі тощо. Тобто це та низка питань, яка визначатиме розвиток українського суспільства або його сповільнення на найближче десятиліття, і їх вирішення залежатиме також від бажання навчатися у тих, хто захищав роботи МАН.

— Яка атмосфера була на захисті?

— Вважаю, що атмосфера була демократичною і доброзичливою. Окрім питань членів комісії, активну участь у захисті брали й самі учні, а їхній манера поведінки відповідала загальноприйнятним нормам.

Перемогу в конкурсі отримала учениця 10 класу львівського ліцею № 81 Христина Іванців, яка представила тему „Гендерний аспект у висвітленні жіночого спорту в українських ЗМІ”. Христина розказала, чому вибрала саме таку тему для наукової роботи та що вона відчувала, коли захищала свою роботу перед журі та слухачами.

— Я обрала тему про спорт через те, що дуже люблю його. Крім цього, мене надзвичайно хвилює сучасне становище жінки у спорті та висвітлення цієї теми у пресі. Тому я вирішила зробити відповідне дослідження.

— Як ти почувалася під час захисту?

— Я була трохи схвильована, але все ж сам процес захисту приніс мені задоволення. Журі було доволі привітним, крім цього, я знала, що мене підтримують рідні, друзі та науковий керівник.

— Які поради даси учням МАН, щоб уникнути хвилювання?

— Основне — зрозуміти, що захист — це не ЗНО. Якщо це ваша перша наукова робота — не боятися сказати щось „не те”. Навіть якщо забудете якісь слова — не страшно. Подумайте лише, який ви матимете досвід перед вступом у виш! Я думаю, це повинно бути вашим пріоритетом.

Зараз переможниця готується до третього етапу конкурсу-захисту — всеукраїнського. Бажаємо Христині вдалого виступу в Києві.

Юлія БІЛИНСЬКА,
учениця 10-А класу
ліцею №75 ім. Лесі Українки

навчання

Василь Стус: діалог можливий

З 12 до 16 лютого 2019 року в Міжнародному центрі дитячої наукової творчості Національного центру „Мала академія наук України” (м. Київ) відбулася Школа з української культури „Василь Стус як можливий діалог”. Серед учасників, які пройшли попередній відбір та були запрошені до участі, — троє львівських малих академіків. Це слухачі секції журналістики Дарина Пилипчук, Вікторія Богач та Арсен Маковецький. Враженнями про своє перебування у Школі поділилась одна з учасниць — Вікторія Богач.

Київ — місто мрій, місто неймовірної архітектури та щасливих людей. Коли ти отримуєш шанс на навчання в столиці, то його не можна втрачати.

Мені випала можливість побувати у Школі з української культури „Василь Стус як можливий діалог”, присвяченій шістдесятиччю, а також ознайомитися з біографією видатного поета. Навчання відбувалося в Пущі-Водиці упродовж 5 днів.

Коли ми приїхали туди, нас заселили в чудовий номер. Ми почали спілкуватися з підлітками з усієї України. Мене неприємно вразило те, що половина моїх однолітків спілкувалися російською мовою. Упродовж усього

навчання я пропагувала те, що ми українці та повинні спілкуватися українською. І вже в останній день нашого навчання кожен говорив рідною мовою.

Головною метою цієї школи було познайомити підлітків із добою шістдесятиччя та розповісти більше про людей, які жили в цей період.

Щодня до нас приходили професори, музиканти, режисери, які безпосередньо пов’язані або ж працюють із цим періодом часу. Найбільше мені сподобалася лекція, яку проводив син Василя Стуса Дмитро. Він розповідав про написання своїх книг (до приїзду в школу ми повинні були прочитати та проаналізувати одну з них — „Василь Стус: життя як творчість”). Ділився, які почуття та емоції переживав у ті непрості часи.

По закінченню школи ми повинні були підготувати два міні-проекти. Перший — це покласти вірш Василя Стуса на мелодію (яку потрібно самому придумати). А другий — це зняти короткометражне відео про його життя.

Найбільше мені запам’яталося те, що ми після кожної лекції висловлювали свої емоції, на кінець дня розповідали про підсумки, а на ранок писали рефлексії. І все це ми робили під класичну музику.

В останній день нашого навчання ми організували шоу-талантів „Стусики-Котусики”. Це було неймовірно, адже кожен показував свій талант: танці, співи, акробатичні номери, декламування віршів, гра на музичних інструментах...

На завершення школи ми відвідали видавництво „Смолоскип”, де нас ознайомили з його історією та подарували нам книги. Ми відвідали також музей шістдесятиччя з екскурсією.

Ця школа залишилась у моєму серці назавжди, адже вона подарувала мені нові знайомства, круті враження, незабутні перерви. Приїхала я додому з багажем знань та емоцій і купою подарунків.

Вікторія БОГАЧ,
учениця 10 класу ліцею №51 ім. І. Франка

знай наших

Учень Львівської обласної МАН змагатиметься на міжнародній арені

XXVI Міжнародна конференція юних дослідників ICYS-2019 проходить 19–25 квітня 2019 року в м. Куала-Лумпур (Малайзія).

Учень 11 класу ліцею № 8 м. Львова і секції інформатики та математики Львівської обласної МАН Дмитро Лопушанський пройшов національний відбір „ICYS-Україна” та представлятиме Україну на міжнародній конференції в Малайзії.

Після першого етапу національного відбору в листопаді в Києві відбулася триденна школа МАН для його переможців. У тренінгу взяло участь 20 малих академіків. У лютому на основі експертного оцінювання конкурсних

робіт і наукової та психологічної готовності учасників конкурсного відбору було складено рейтинг переможців і визначено склад команди учнів-членів Малої академії наук України, які братимуть участь у конференції. Серед восьми переможців другого етапу — львівський МАНівець Дмитро Лопушанський.

Міжнародна конференція ICYS — це щорічне змагання учнів у галузі фізики, математики, інформатики та екології, під час якого школярі захищають свої науково-дослідницькі проекти.

За матеріалами сайтів ЛОМАН та МАН України

всередині нас

Злість на інших — проблема в тобі?

Зовсім недавно я задала собі, здавалося б, просте запитання: а як люди борються з поганим настроєм? Логічно, що вони мали би скидати кудись негатив. І знову питання: куди? На жаль, найчастіше акцепторами злості стають саме найближчі.

найчастіше відбувається з людьми із заниженою самооцінкою.

— Що ви порадите тим, хто хоче перестати виливати злість на найрідніших?

— Насамперед їм потрібно навчитися вчасно сказати „стоп”, як тільки відчують потребу. Причому казати твердо і дати зрозуміти, що не бажають більше бути жертвою. Так, упевнений погляд і мова знеохочують кривдника і допомагають „відсунути” негатив подалі. Але знову ж таки, що вища самооцінка, то легше це зробити: люди із адекватною самооцінкою розуміють, що якщо не відштовхнути зло, воно віддасть вас від інших.

Христина ІВАНЦІВ,
учениця 10-А класу ліцею № 81
ім. П. Сагайдачного ЛМР

Так, кілька тижнів тому я стала свідком неприємного випадку. Ідучи по шкільному вестибюлі, я побачила, як молода мама кричить на свою доньку, дівчинку років восьми-дев'яти: „Швидше збирайся! Гальмуєш, як черепаха! Що ти за дитина така?!” Я почала прислухатися. Чим школярка могла так роздратувати матір? І тут через кілька секунд гучно задзвонив телефон — дівчинка стрепенулась, а мама підняла слухавку і нервово відповіла: „Не владнали?! Ну, чому все на мої плечі? По-вашому, що я можу з цим зробити?” Тепер мені було все зрозуміло: маленька дівчинка потрапила під материну „гарячу руку”, іншими словами, відчула, як воно — мати проблеми на роботі.

Знайома ситуація? Я певна, що багато хто з читачів погодиться, що такі іноді „скидає емоції в сім'ю”. (Причому це стосується не лише батьків. Особисто я, пишучи цей текст,

червонію з сорому, згадуючи, як не раз дратувалася на батьків через такі банальні причини, як школа чи поганий настрій). Часто стосунки між дорослими та дітьми у сім'ї стають дійсно напруженими „завдяки” кільком слівцям, кинутим зопалу під час напруженої суперечки. Проте все-таки, чому люди „зриваються” на рідних?

— На основі мого досвіду, а також прочитаних матеріалів, — розповідає соціальний педагог Оксана Борис, — можу сказати, що погане ставлення до оточуючих спричиняється внутрішнім озлобленням людини на інших. Ця особа віддає те, що зберігає всередині. Це як глечик — якщо його наповнили молоком, компоту в ньому не знайдемо, тобто агресором стає той, хто перед тим побував у ролі жертви. Людина сприймає грубощі, сказані їй, занадто близько, а потім виливає їх на інших. Цей процес

вибір фаху

Я і журналістика

Моє знайомство з журналісткою відбулося 2009 року. Саме тоді я, шестирічний хлопчик, прийшов на перше заняття у Львівський дитячий телевізійний театр „Юрашки”.

Усе відбувалося на Високому замку, в приміщенні ЛОДТРК, де пізніше було знято багато програм за участю акторів цього театру.

В „Юрашках” нам проводили заняття з журналістики, хореографії, вокалу та акторської майстерності, а викладачами були справжні майстри своєї справи. Постійно відбувалися виступи, вистави, поїздки. Керівник та ідейний натхненник — Ганна Легін. І саме завдяки „Юрашкам” я записав власний сюжет про Львівський зоологічний музей.

А зараз я є учнем секції журналістики Львівської обласної Малої академії наук. І, можливо, в майбутньому саме цей фах стане моєю професією. Може, я теж стану журналістом, як мій двоюрідний брат Віталій Землянко (телеканал Zik).

Арсен МАКОВЕЦЬКИЙ,
учень 8 класу ліцею „Надія”

оголошення

Міжнародна науково-практична конференція учнів-членів Малої академії наук „Україна очима молодих”

Конференція відбудеться з 17 до 19 квітня 2019 року у Львові. До участі запрошуються учні 9–11 класів – члени Малої академії наук України.

Тематичні напрями конференції:

- Дослідження якості продуктів харчування та вплив раціону харчування на організм людини;

- Проблеми формування та функціонування об'єднаних територіальних громад в Україні: суспільно-географічний аспект (на прикладі своєї області);

- Біорізноманітність екосистем та особливості раціонального природокористування в регіоні;

- ХХ століття в історичній пам'яті: локальні історії;

- Економічне зростання регіону: природні, трудові та інституційні чинники.

Докладніша інформація – на сайті Львівської обласної Малої академії наук.

МАНІЯ

Газета Львівської
обласної Малої академії наук

Редактор
Тетяна ПАСОВИЧ
Комп'ютерна верстка
Львівської обласної МАН

Адреса для листування: 79000
м. Львів, вул. Коперника, 42
Тел.: 225-56-81, 261-22-58